

Facultade de Fisioterapia

Presentación

As guías docentes recollen información relevante das materias que compoñen o plan de estudos do Grao en Fisioterapia.

Localización

Facultade de Fisioterapia de Pontevedra

Campus da Xunqueira s/n, 36005 Pontevedra

Teléfono: 986 80 17 50

Fax: 986 80 17 80

Correo: sdfisioterapia@uvigo.es

Equipo Decanal Centro e Directivo dos Departamento

EQUIPO DECANAL DO CENTRO:

Decana: Eva Mª Lantarón Caeiro

Teléfono: 986 80 17 51 ou 986 80 17 52

Correo: evalantaron@uvigo.es

Vicedecana: Mª Mercedes Soto González

Teléfono: 986 80 17 53 ou 986 80 17 52

Correo: m.soto@uvigo.es

Secretaria: Mª Rocío Abalo Núñez

Teléfono: 986 80 17 54 ou 986 80 17 52

Correo: rocioabalo@uvigo.es

DEPARTAMENTOS:

DEPARTAMENTO DE BIOLOXÍA FUNCIONAL E CIENCIAS DA SAÚDE

EQUIPO DIRECTIVO:

Directora: María del Pilar Molist García

Secretario: Marcos Antonio López Patiño

Sede: Edificio de Ciencias Experimentais. Campus de Vigo.

Correo: depc01@uvigo.es

Teléfono: 986 812646

DEPARTAMENTO DE ANÁLISE E INTERVENCIÓN PSICOSOCIOEDUCATIVA

EQUIPO DIRECTIVO:

Director: Antonio López Castedo

Secretaria: Yolanda Rodríguez Castro

Sede: Facultade de Ciencias da Educación. Campus de Ourense

Correo: xncedou05@uvigo.es

Teléfono: 988 387108

DEPARTAMENTO DE DIDÁCTICAS ESPECIAIS

EQUIPO DIRECTIVO:

Directora: Ángeles Fernández Villarino

Secretario: Javier Blanco Sierra

Sede: Facultade de Ciencias da Educación. Campus de Ourense

Correo: depX05@uvigo.es

Teléfono: 988 387145

DEPARTAMENTO ESTATÍSTICA E INVESTIGACIÓN OPERATIVA

EQUIPO DIRECTIVO:

Director: Antonio Vaamonde Liste

Secretario: Juan Carlos Pardo Fernández

Sede: Facultade de Ciencias Económicas e Empresariais. Campus de Vigo

Correo: udeconomicas@uvigo.es

Teléfono: 986 130213

DEPARTAMENTO DE FILOLOXÍA INGLESA, FRANCESA E ALEMÁ

EQUIPO DIRECTIVO:

Directora: Helena Cortes Gabaudan

Secretaria: Ana María Bringas López

Sede: Facultade de Filoloxía e Traducción. Campus de Vigo.

Correo: udhumanidades@uvigo.es

Teléfono: 986 813799

Grao en Fisioterapia

Materias

Curso 1

Código	Nome	Cuadrimestre	Cr.totais
P05G170V01101	Anatomía humana: Anatomía humana	1c	9
P05G170V01102	Bioquímica-Física: Bioquímica e biofísica	1c	6
P05G170V01103	Fisioloxía: Fisioloxía humana	1c	9
P05G170V01104	Fundamentos de fisioterapia	1c	6
P05G170V01201	Afeccións medicocirúrxicas	2c	9
P05G170V01202	Fisioloxía: Movemento funcional en fisioterapia	2c	9
P05G170V01203	Psicoloxía: Aplicacións en ciencias da saúde	2c	6
P05G170V01204	Valoración en fisioterapia	2c	6

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Anatomía humana: Anatomía humana				
Materia	Anatomía humana: Anatomía humana			
Código	P05G170V01101			
Titulación	Grao en Fisioterapia			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	9	FB	1	1c
Lingua de impartición	Castelán			
Departamento	Bioloxía funcional e ciencias da saúde			
Coordinador/a	Padín Iruegas, María Elena			
Profesorado	Padín Iruegas, María Elena			
Correo-e	mepadin@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral				

Competencias	
Código	
B1	Coñecer e comprender a morfoloxía, a fisioloxía, a patoloxía e a conduta das persoas, tanto sas coma enfermas, no medio natural e social.
B19	Comunicarse de modo efectivo e claro, tanto de forma oral coma escrita, cos usuarios do sistema sanitario así como con outros profesionais.
C1	Coñecer e comprender a Anatomía e Fisioloxía humanas, destacando as relacións dinámicas entre a estrutura e a función, especialmente do aparato locomotor e os sistemas nervioso e cardio-respiratorio
C3	Coñecer e comprender os factores que inflúen sobre o crecemento e desenvolvemento humanos ao longo de toda a vida
C4	Coñecemento e comprensión da estrutura e función do corpo humano a nivel molecular, celular, de órganos e sistemas; dos mecanismos de regulación e control das diferentes funcións
C20	Adquisición de vocabulario propio no campo da Fisioterapia
C49	Afrontar o estrés, o que supón ter capacidade para controlarse a si mesmo e controlar a contorna en situacións de tensión
C53	Habilidade para o manexo de instrumentos de laboratorio e de aparellos básicos para o estudo experimental
C54	Interpretar os resultados dun experimento básico en ciencias biolóxicas e físicas
C55	Habilidade para realizar disección básica
C56	Capacidade para identificar os diferentes tecidos nunha disección
D1	Comunicación oral e escrita nas linguas cooficiais da Comunidade Autónoma.
D2	Capacidade de análise e síntese.
D3	Capacidade de organización e planificación.
D4	Capacidade de xestión da información
D5	Resolución de problemas
D6	Toma de decisións
D9	Compromiso ético
D11	Habilidades nas relacións interpersoais
D12	Razoamento crítico
D15	Aprendizaxe autónoma
D16	Motivación por a calidade.
D17	Adaptación a novas situacións
D23	Traballar con responsabilidade
D24	Manter unha actitude de aprendizaxe e mellora
D30	Desenvolver a capacidade para organizar e dirixir

Resultados de aprendizaxe	
Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe

Coñecer os conceptos básicos para o coñecemento da Anatomía (ciencia, morfoloxía, anatomía, cinesioloxía, relación entre a forma e a función,...), a división da Anatomía segundo distintos criterios e as súas aplicacións aos estudos de grao	B1 B19	C1 C3 C4	D1 D2 D3 D4 D9 D15 D16 D17 D23 D24
Coñecer e comezar a dominar a terminoloxía anatómica básica que permita a descrición anatómica.	B19	C1 C20	D4 D12 D15 D17 D24
Localizar e identificar os ósos da cabeza, incluíndo as súas características morfolóxicas máis relevantes, e que dean unha maior achega funcional. Coñecer os elementos que integran cada articulación, así como identificar o tipo de articulación e as súas características mecánicas xenéricas. Coñecer a musculatura principal.	B1 B19	C1 C4 C20	D4 D5 D12 D15 D17 D24
Coñecer a morfoloxía exterior e a configuración interior do corazón.	B1 B19	C1 C4 C20	D4 D5 D12 D15 D24
Dominar aqueles conceptos morfolóxicos que servirán para a comprensión clínica da patoloxía respiratoria e para entender os fundamentos das técnicas de asistencia ventilatoria.	B1 B19	C1 C4 C20	D4 D5 D12 D15 D24
Coñecer a organización xeral e funcionalidade do sistema nervioso en xeral	B1 B19	C1 C4 C20	D4 D5 D12 D15 D24
Dominar a descrición macroscópica. Identificar as diferentes partes e compoñentes. Establecer a correlación morfo- funcional. Entender correctamente os abordaxes elementais e adestramento no manexo do instrumental e útiles básicos.	B1 B19	C1 C4 C49 C53 C54 C55 C56	D2 D3 D4 D5 D6 D9 D11 D12 D15 D17 D23 D24 D30

Contidos

Tema	
Temario teórico	Temario teórico. Xeneralidades: citoloxía, histoloxía e embrioloxía humana. Aparato locomotor: cabeza, colo, tronco e extremidades. Corazón e grandes vasos. aparato dixestivo, aparato respiratorio, aparato xenitourinario, estesioloxía, sistema nervioso periférico cranial. Sistema nervioso da vida autónoma. Sistema nervioso central.
Temario práctico	Temario práctico. Prácticas de citoloxía e histoloxía. Estudo dos distintos tecidos. Identificación de estruturas en modelos anatómicos.

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Lección maxistral	43	85	128
Prácticas de laboratorio	27	40	67
Exame de preguntas obxectivas	2	27	29
Observación sistemática	1	0	1

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente	
	Descrición
Lección maxistral	O profesor estrutura e/ou explica os contidos da materia. Para o seu estudo os alumnos dispoñen das presentacións vistas na clase, en FAITIC e/ou fotocopias.
Prácticas de laboratorio	Con estas clases búscase que sirvan ó alumno para unha mellor comprensión dos coñecementos teóricos.

Atención personalizada	
Metodoloxías	Descrición
Lección maxistral	Orientación ao alumno sobre os contidos da materia. Resolución de dúbidas de maneira persoal nas horas adicadas a titorías.
Prácticas de laboratorio	Orientación ao alumno sobre os contidos da práctica. Resolución de dúbidas

Avaliación					
	Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe		
Exame de preguntas obxectivas	Sesión magistral: os coñecementos teóricos adquirido polo alumno avalíaranse mediante un exame tipo test de 5 opcións sen puntuar negativos. Para superar o examen teórico débense obter o 70% de respostas correctas Debe aprobarse o exame teórico para superala asignatura	50	B1 B19	C1 C3 C4 C20 C49	D1 D2 D4 D5 D6 D12
Observación sistemática	Participación activa do alumno para asimilar e comprender os contidos da práctica correspondente. Realización e entrega das fichas dos contidos da práctica correspondente. A avaliación será continua téndose en conta a participación nas prácticas e as fichas entregadas	50	B1 B19	C1 C3 C4 C20 C49 C53 C54 C55 C56	D1 D2 D3 D4 D5 D6 D9 D11 D12 D15 D16 D17 D23 D24 D30

Outros comentarios sobre a Avaliación

Para superar o examen teórico débense obter o 70% de respostas correctas.

A asistencia ás prácticas é obrigatoria. Permitiránse 2 faltas de asistencia (por causa de forza maior) que han de ser xustificadas documentalmentemente. Ao finalizar cada práctica deberán entregarse as fichas dos contidos da mesma.

Manteranse os mesmos criterios en sucesivas convocatorias.

As calificacións serán publicadas no taboleiro da facultade e/ou na plataforma FAITIC.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Paulsen F.; Waschke J., **Sobotta atlas de anatomía humana**, 24, Elsevier, 2018

Lippert H., **Anatomía con orientación Clínica para estudantes**, Marbán, 2013

Netter Fh., **Atlas de Anatomía Humana**, 7, Elsevier, 2019

Netter Fh., **Cuaderno De Anatomía Para Colorear**, 2 revisada, Elsevier, 2019

Latarjet M; Ruiz Liard A, **Anatomía Humana**, 5, Panamericana, 2019

ALAN J. DETTON, **GRANT. MANUAL DE DISECCIÓN**, 16, LIPPINCOTT WILLIAMS AND WILKINS. WOLTERS KLUWER H, 2017

Schünke M./Schulte E./Schumacher U., **Colección Prometheus. Texto y Atlas de Anatomía**, 3, Ed. Panamericana, 2015

Loukas, Benninger & Tubbs, **Gray. Guía fotográfica de disección del cuerpo humano**, 2, Elsevier, 2019

Bibliografía Complementaria

FAWCETT DW., **Tratado De Histología**, 12, Interamericana Mc Graw Hill, 1995

MOORE KL., **Anatomía con orientación Clínica**, 8, Wolters Kluwer, 2017

Drake R, **Gray: Anatomía para estudiantes**, 3, Elsevier, 2015

Recomendacións

Outros comentarios

Darse de alta en FaiTIC (se é a primeira vez que se fai, o nome de usuario e o contrasinal é o DNI). Ter unha dirección de enderezo-e, pois cada vez que se dea un aviso, se suba documentación, etc., comunicarse por esta vía a tódolos usuarios da materia (alumnado e profesor).

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Bioquímica-Física: Bioquímica e biofísica				
Materia	Bioquímica-Física: Bioquímica e biofísica			
Código	P05G170V01102			
Titulación	Grao en Fisioterapia			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	FB	1	1c
Lingua de impartición	Castelán			
Departamento	Biología funcional e ciencias da saúde			
Coordinador/a	Durán Barbosa, Rafael			
Profesorado	Durán Barbosa, Rafael			
Correo-e	rduran@uvigo.es			
Web	http://webs.uvigo.es/neuroquimica			
Descrición xeral				

Competencias	
Código	
B1	Coñecer e comprender a morfoloxía, a fisioloxía, a patoloxía e a conduta das persoas, tanto sas coma enfermas, no medio natural e social.
C3	Coñecer e comprender os factores que inflúen sobre o crecemento e desenvolvemento humanos ao longo de toda a vida
C4	Coñecemento e comprensión da estrutura e función do corpo humano a nivel molecular, celular, de órganos e sistemas; dos mecanismos de regulación e control das diferentes funcións
C5	Coñecer e comprender o funcionamento dos diferentes sistemas biofísicos e bioquímicos
C6	Coñecer e comprender os principios e teorías da física, a biomecánica, a cinesiología e a ergonomía, aplicables á fisioterapia
C7	Coñecer e comprender as bases físicas dos distintos axentes físicos e as súas aplicacións en Fisioterapia
C8	Coñecer e comprender os principios e aplicacións dos procedementos de medida baseados na biomecánica e na electrofisiología
C20	Adquisición de vocabulario propio no campo da Fisioterapia
C21	Adquirir formación científica básica en investigación
C45	Incorporar a investigación científica e a práctica baseada na evidencia como cultura profesional
C49	Afrontar o estrés, o que supón ter capacidade para controlarse a si mesmo e controlar a contorna en situacións de tensión
C53	Habilidade para o manexo de instrumentos de laboratorio e de aparellos básicos para o estudo experimental
C54	Interpretar os resultados dun experimento básico en ciencias biolóxicas e físicas
D1	Comunicación oral e escrita nas linguas cooficiais da Comunidade Autónoma.
D2	Capacidade de análise e síntese.
D3	Capacidade de organización e planificación.
D4	Capacidade de xestión da información
D5	Resolución de problemas
D6	Toma de decisións
D7	Coñecementos de informática relativos ao ámbito de estudo
D9	Compromiso ético
D10	Traballo en equipo
D11	Habilidades nas relacións interpersoais
D12	Razoamento crítico
D13	Recoñecemento da diversidade e a multiculturalidade.
D15	Aprendizaxe autónoma
D16	Motivación por a calidade.

Resultados de aprendizaxe		
Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe	
1. Coñecer os conceptos elementais da Bioquímica e da Biofísica e a súa importancia na Fisioterapia.	B1	C3 D1
		C4 D2
		C5 D3
		C6 D4
		C7

2. Coñecer os principios básicos da Física aplicados aos procesos biolóxicos e funcionais do corpo humano.	B1	C3 C4 C5 C6 C7	D1 D2 D3 D4
3. Coñecer a función das biomoléculas e os procesos metabólicos en que interveñen.	B1	C3 C4 C5 C6 C7	D1 D2 D3 D4
4. Realizar en grupo, expoñer e defender unha análise dos conceptos biofísicos básicos relativos ao funcionamento das membranas celulares, visión, audición e aparato cardiorespiratorio e a súa relación coa Fisioterapia.		C8 C20 C21 C45 C49 C53 C54	D1 D2 D3 D4 D5 D6 D7 D9 D10 D11 D12 D13 D15 D16
5. Realizar en grupo, expoñer e defender unha análise dos conceptos bioquímicos básicos dos principais grupos de biomoléculas: hidratos de carbono, lípidos, proteínas, ácidos nucleicos, así como do metabolismo humano e a súa relación coa Fisioterapia.		C8 C20 C21 C45 C49 C53 C54	D1 D2 D3 D4 D5 D6 D7 D9 D10 D11 D12 D13 D15 D16

Contidos

Tema

Bioquímica: hidratos de carbono, lípidos, proteínas, ácidos nucleicos, encimoloxía, bioenerxética, metabolismo intermediario, vías catabólicas e biosintéticas. Biofísica de membranas e de procesos de transporte, de potenciais, da visión e a audición, do músculo, cardiovascular, da respiración, da homeostasia, das radiacións.

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Prácticas de laboratorio	10	15	25
Traballo tutelado	0	24	24
Lección maxistral	39	59	98
Traballo	1	0	1
Exame de preguntas obxectivas	1	0	1
Informe de prácticas	1	0	1

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Prácticas de laboratorio	Prácticas de laboratorio de Biofísica e de Bioquímica e prácticas de ordenador de simulación de procesos biofísicos.
Traballo tutelado	Traballos relacionados coa materia

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Lección maxistral	Titorías de orientación e asesoramento individual: Estas levaranse a cabo no horario e lugar indicados ao inicio da guía.
Prácticas de laboratorio	Titorías de orientación e asesoramento individual. Estas levaranse a cabo no horario e lugar indicados ao inicio da guía.
Traballo tutelado	A atención personallizada, basicamente, estará centrada en solucionar dúbidas, en orientar o traballo a realizar na materia, e a levar rexistro e valorar o feito polo alumnado.

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe
Prácticas de laboratorio	Prácticas laboratorio: asistencia e participación en tódalas prácticas da materia. Para superar a materia é obrigatoria a asistencia a todas as sesións de prácticas e a presentación dun informe individual de cada sesión.	20	B1 C8 D1 C20 D2 C21 D3 C45 D4 C49 D5 C53 D6 C54 D7 D9 D10 D11 D12 D13 D15 D16
Traballo tutelado	Traballos relacionados coa materia	10	B1 C8 D1 C20 D2 C21 D4 C45 D5 C49 D6 C53 D7 C54 D9 D10 D11 D12 D13 D15 D16
Lección maxistral	O exame teórico pode ser tipo test ou de preguntas a desenvolver. No caso do test, as preguntas mal contestadas restan.	70	B1 C3 D1 C4 D2 C5 C6

Outros comentarios sobre a Avaliación

A realización das prácticas é OBRIGATORIA para superar a materia (excepto para os alumnos que xa fixeron as prácticas en cursos anteriores).

O exame teórico terá un valor do 70% da cualificación, as prácticas un 20% e os traballos un 10%.

Calquera outro criterio (p.e. asistencia a clase) rexeráse polas normativas xerais e específicas da Universidade de Vigo e da Facultade de Fisioterapia.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Bibliografía Complementaria

AURENGO, **Biofísica**, Mc Graw-Hill 3ª edición,

DURÁN, J.E.R., **Biofísica: fundamentos e aplicacións**, Prentice Hall (Sao Paulo, Brasil),

NELSON y COX., **Principios de Bioquímica de Lehninger**, Omega,

LOZANO y col, **Bioquímica y Biología Molecular en Ciencias de la Salud**, Interamericana, 3ª edición,

Recomendacións

Outros comentarios

NON SE FAN RECOMENDACIÓNES ESPECÍFICAS

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Fisioloxía: Fisioloxía humana				
Materia	Fisioloxía: Fisioloxía humana			
Código	P05G170V01103			
Titulación	Grao en Fisioterapia			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	9	FB	1	1c
Lingua de impartición	Castelán			
Departamento	Bioloxía funcional e ciencias da saúde			
Coordinador/a	Ferreira Faro, Lilian Rosana			
Profesorado	Conde Sieira, Marta Ferreira Faro, Lilian Rosana			
Correo-e	lilianfaro@uvigo.es			
Web	http://webs.uvigo.es/neuroquimica			
Descrición xeral				

Competencias	
Código	
B1	Coñecer e comprender a morfoloxía, a fisioloxía, a patoloxía e a conduta das persoas, tanto sas coma enfermas, no medio natural e social.
B2	Coñecer e comprender as ciencias, os modelos, as técnicas e os instrumentos sobre os que se fundamenta, articula e desenvolve a fisioterapia.
B5	Valorar o estado funcional do paciente, considerando os aspectos físicos, psicolóxicos e sociais.
B12	Intervir nos ámbitos de promoción, prevención, protección e recuperación da saúde.
B17	Comprender a importancia de actualizar os coñecementos, habilidades, destrezas e actitudes que integran as competencias profesionais do fisioterapeuta.
B19	Comunicarse de modo efectivo e claro, tanto de forma oral coma escrita, cos usuarios do sistema sanitario así como con outros profesionais.
C1	Coñecer e comprender a Anatomía e Fisioloxía humanas, destacando as relacións dinámicas entre a estrutura e a función, especialmente do aparato locomotor e os sistemas nervioso e cardio-respiratorio
C3	Coñecer e comprender os factores que inflúen sobre o crecemento e desenvolvemento humanos ao longo de toda a vida
C4	Coñecemento e comprensión da estrutura e función do corpo humano a nivel molecular, celular, de órganos e sistemas; dos mecanismos de regulación e control das diferentes funcións
C8	Coñecer e comprender os principios e aplicacións dos procedementos de medida baseados na biomecánica e na electrofisioloxía
C21	Adquirir formación científica básica en investigación
C45	Incorporar a investigación científica e a práctica baseada na evidencia como cultura profesional
C49	Afrontar o estrés, o que supón ter capacidade para controlarse a si mesmo e controlar a contorna en situacións de tensión
C53	Habilidade para o manexo de instrumentos de laboratorio e de aparellos básicos para o estudo experimental
C54	Interpretar os resultados dun experimento básico en ciencias biolóxicas e físicas
D1	Comunicación oral e escrita nas linguas cooficiais da Comunidade Autónoma.
D2	Capacidade de análise e síntese.
D3	Capacidade de organización e planificación.
D4	Capacidade de xestión da información
D5	Resolución de problemas
D6	Toma de decisións
D7	Coñecementos de informática relativos ao ámbito de estudo
D9	Compromiso ético
D10	Traballo en equipo
D11	Habilidades nas relacións interpersoais
D12	Razoamento crítico
D13	Recoñecemento da diversidade e a multiculturalidade.
D15	Aprendizaxe autónoma
D16	Motivación por a calidade.
D17	Adaptación a novas situacións
D18	Creatividade
D19	Iniciativa e espírito emprendedor
D20	Liderado

D23 Traballar con responsabilidade

D24 Manter unha actitude de aprendizaxe e mellora

D30 Desenvolver a capacidade para organizar e dirixir

Resultados de aprendizaxe

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe		
Coñecer as bases elementais da Fisioloxía Humana.	B1	C1	D2
Coñecer e comprender en liñas xerais o funcionamento dos diversos sistemas orgánicos, con énfase especial nos sistemas nervoso e muscular.	B1 B17	C1 C4	
Comprender o funcionamento do organismo humano como un todo integrado, reforzando o papel dos sistemas de coordinación e integración.	B5	C3	D2
Comprender algúns aspectos aplicados dos coñecementos fisiolóxicos para a saúde humana e, en especial, para a súa aplicación a Fisioterapia.	B2	C8	D5
Coñecer e describir os principais mecanismos de funcionamento dos dous principais sistemas de control do organismo humano: o sistema nervoso e o sistema endócrino.	B12 B19	C1 C21 C45 C49 C54	D1 D2 D3 D4 D5 D6 D7 D9 D10 D11 D12 D13 D15 D16 D17 D18 D19 D20 D23 D24 D30
Coñecer e describir os mecanismos básicos de funcionamento do aparello locomotor e seu control e a súa aplicación en fisioterapia.	B1	C1 C4 C21 C54	D1 D2 D3 D4 D5 D6 D7 D9 D10 D15 D16 D17 D18 D19 D20 D23 D24 D30

Coñecer e describir os mecanismos elementais do funcionamento cardiorespiratorio humano e sua B1 aplicación en fisioterapia.

C1
C49
C53
D1
D2
D3
D4
D5
D6
D10
D11
D12
D13
D15
D16
D17
D18
D19
D20
D23
D24
D30

Coñecer e describir os mecanismos elementais de funcionamento dos aparellos dixectivo e excretor humanos.

B1 C1

D1
D2
D3
D4
D5
D6
D7
D10
D11
D12
D13
D15
D16
D17
D18
D19
D20
D23
D24
D30

Contidos

Tema

Fisioloxía do sistema nervioso.
Fisioloxía do sistema endócrino.
Fisioloxía do sistema cardiovascular.
Fisioloxía do sistema respiratorio.
Fisioloxía dixestiva e renal.

NON SE CONSIDERAN SUBTEMAS

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Lección maxistral	61	92	153
Traballo tutelado	0	28	28
Prácticas de laboratorio	17	24	41
Exame de preguntas obxectivas	1	0	1
Informe de prácticas	1	0	1
Traballo	1	0	1

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Lección maxistral	Impartiranse clases teóricas participativas utilizando os medios audiovisuais dispoñibles.
Traballo tutelado	Realizaranse traballos tutelados por grupos relacionados coa materia
Prácticas de laboratorio	Realizaranse prácticas de laboratorio dos sistemas cardiovascular e respiratorio, así como prácticas de simulación de ordenador dos sistemas nervioso, muscular e endócrino.

Atención personalizada	
Metodoloxías	Descrición
Lección maxistral	A atención personalizada estará centrada na solución das dúbidas que poida ter o alumnado e a orientar os seus esforzos na materia
Prácticas de laboratorio	A atención personalizada estará centrada na solución de dúbidas que poida ter o alumnado e a clarear a rúbrica de avaliación do exame práctico.
Traballo tutelado	A atención personalizada, basicamente, estará centrada en solucionar dúbidas, en orientar o traballo a realizar na materia, e a levar rexistro e valorar o feito polo alumnado.

Avaliación					
	Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe		
Lección maxistral	Exame teórico con todo o contido da materia impartido nas sesións maxistrais. Constará de 80 preguntas de tipo test. As preguntas mal contestadas penalízanse.	70	B1 B2 B5 B17 B19	C1 C3 C4 C8 C21	D1 D2 D3 D4 D5 D12 D15
Traballo tutelado	Realización de traballos relacionados co contido da materia.	10	B1 B17 B19	C1 C3	D1 D2 D3 D4 D5 D6 D15 D18 D23
Prácticas de laboratorio	Asistencia e participación en tódalas prácticas da materia. Para superar a materia é obrigatoria a asistencia a todas as sesións de prácticas e a presentación dun informe individual de cada sesión.	20	B1	C1 C3 C4 C8	D1 D2 D3 D4 D5 D6 D7 D9 D10 D11 D12 D13 D15 D16 D17 D18 D19 D20 D23 D24 D30

Outros comentarios sobre a Avaliación

A realización das prácticas é obrigatoria para superar a materia

A avaliación das clases maxistrais será mediante una proba tipo test cun valor do 70% da cualificación, as prácticas o 20% e os traballos tutelados o 10%.

Para superar a materia debe alcanzarse un mínimo de 3,0 sobre 7,0 na proba tipo test.

A avaliación de xullo constará de 10 preguntas curtas a desenvolver e se puntuará sobre 10. Non se consideran as notas das prácticas.

Calquera outro criterio (p.e. asistencia a clase) rexirase polas normativas xerais e específicas da Universidade de Vigo e a Facultade de Fisioterapia.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Bibliografía Complementaria

SILVERTHORN y col., **Fisiología Humana. Un enfoque integrado**, Editorial Médica Panamericana, 4ª edición,

FOX, **Fisiología Humana**, McGraw-Hill, 10ª edición,

DVORKIN-CARDINALE, BEST&TAYLOR, **Bases fisiológicas de la práctica médica**, Editorial Médica Panamericana, 13ª edición,

FERNÁNDEZ, **Manual de laboratorio de Fisiología**, McGraw-Hill, 4ª edición,

TRESGUERRES y col., **Fisiología humana**, Interamericana, 3ª edición,

Recomendacións

Outros comentarios

Non se fan recomendacións específicas.

DATOS IDENTIFICATIVOS**Fundamentos de fisioterapia**

Materia	Fundamentos de fisioterapia			
Código	P05G170V01104			
Titulación	Grao en Fisioterapia			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	OB	1	1c
Lingua de impartición	Castelán			
Departamento	Biología funcional e ciencias da saúde			
Coordinador/a	Cuña Carrera, Iria da			
Profesorado	Cuña Carrera, Iria da			
Correo-e	Iriadc@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral				

Competencias

Código	
B3	Coñecer e comprender os métodos, procedementos e actuacións fisioterapéuticas, encamiñados tanto á terapéutica propiamente dita, a aplicar na clínica para a reeducación ou recuperación funcional, como á realización de actividades dirixidas á promoción e mantemento da saúde.
B12	Intervir nos ámbitos de promoción, prevención, protección e recuperación da saúde.
B14	Incorporar os principios éticos e legais da profesión na práctica profesional así como integrar os aspectos sociais e comunitarios na toma de decisións.
B15	Participar na elaboración de protocolos asistenciais de fisioterapia baseada na evidencia científica.
B18	Adquirir habilidades de xestión clínica que inclúan o uso eficiente dos recursos sanitarios e desenvolver actividades de planificación, xestión e control nas unidades asistenciais onde se poña atención en fisioterapia e a súa relación con outros servizos sanitarios.
B19	Comunicarse de modo efectivo e claro, tanto de forma oral coma escrita, cos usuarios do sistema sanitario así como con outros profesionais.
C14	Coñecer e comprender os conceptos de exploración física, valoración, diagnóstico e pronóstico; as bases teóricas das valoracións, test e comprobacións funcionais, a avaliación científica da súa utilidade e efectividade, así como as etapas e recursos do proceso de intervención de fisioterapia
C17	Coñecer e comprender as bases teóricas da Fisioterapia como ciencia e profesión. Os modelos de actuación en Fisioterapia: O diagnóstico de Fisioterapia. Metodoloxía da investigación aplicada á Fisioterapia
C20	Adquisición de vocabulario propio no campo da Fisioterapia
C21	Adquirir formación científica básica en investigación
C22	Coñecer e comprender as teorías que sustentan a capacidade de resolución de problemas e o razoamento clínico
C23	Coñecer e comprender os procesos de administración e xestión sanitaria, especialmente dos servizos de fisioterapia, no contexto diverso e cambiante no que esta se desenvolve
C24	Coñecer e comprender as implicacións das disposicións organizativas e dos modelos traballo
C25	Coñecer e comprender os criterios e indicadores que garantan a calidade na prestación do servizo de fisioterapia, mediante o uso de guías de boa práctica clínica e de estándares profesionais
C26	Coñecer e comprender os conceptos fundamentais da saúde, os sistemas de saúde e niveis asistenciais. A Fisioterapia no proceso saúde-enfermidade
C44	Incorporar á cultura profesional os principios éticos e legais da profesión
C45	Incorporar a investigación científica e a práctica baseada na evidencia como cultura profesional
D1	Comunicación oral e escrita nas linguas cooficiais da Comunidade Autónoma.
D2	Capacidade de análise e síntese.
D3	Capacidade de organización e planificación.
D4	Capacidade de xestión da información
D5	Resolución de problemas
D6	Toma de decisións
D7	Coñecementos de informática relativos ao ámbito de estudo
D9	Compromiso ético
D10	Traballo en equipo
D12	Razoamento crítico
D13	Recoñecemento da diversidade e a multiculturalidade.
D15	Aprendizaxe autónoma
D16	Motivación por a calidade.
D17	Adaptación a novas situacións
D18	Creatividade

D19	Iniciativa e espírito emprendedor
D20	Liderado
D24	Manter unha actitude de aprendizaxe e mellora
D25	Manifestar respecto, valoración e sensibilidade ante o traballo dos demais
D29	Axustarse aos límites da súa competencia profesional
D30	Desenvolver a capacidade para organizar e dirixir

Resultados de aprendizaxe

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe			
Definir a fisioterapia e situala dentro do contexto sanitario	B3 B12	C17 C20 C26		
Identificar a fisioterapia como ciencia e profesión, así como o código deontolóxico	B3 B14	C17 C44	D13 D29	
Describir a institucionalización da fisioterapia en España		C23 C24		
Identificar os distintos campos de actuación da fisioterapia.		C14 C20 C23		
Identificar os distintos axentes físicos, métodos e técnicas que utilízanse en fisioterapia		C14		
Describir o método de intervención en fisioterapia	B12	C14	D12	
Definir o concepto e dimensións de calidade no ámbito sanitario	B18	C25		
Describir os modelos de investigación en fisioterapia.	B15	C21 C22 C45	D29	
Coñecer a terminoloxía sanitaria	B19	C20		
Elaborar en grupo, exponer e defender un traballo de búsqueda bibliográfica sobre a historia da fisioterapia y/o axentes físicos				D1 D2 D3 D4 D5 D6 D7 D9 D10 D12 D15 D16 D17 D18 D19 D20 D24 D25 D30

Contidos

Tema	
Introducción	Definición de Fisioterapia Terminoloxía sanitaria
Evolución e desenvolvemento histórico	Antecedentes históricos da Fisioterapia: Mundo primitivo Mundo antigo Idade media Renacemento Séculos XVII y XVIII Séculos XIX e XX
Bases conceptuais. Marco teórico	A fisioterapia como ciencia e profesión A institucionalización da fisioterapia en España. A figura do fisioterapeuta As asociacións e colexios profesionais A Fisioterapia na Universidade
Métodos de intervención en fisioterapia	Métodos xerais. Conceptualización e clasificación. Métodos específicos. Conceptualización e clasificación.
Calidade en Fisioterapia	Concepto de calidade Dimensións da calidade

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Lección maxistral	41	71	112
Traballo tutelado	1	30	31
Presentación	4	0	4
Actividades introdutorias	2	0	2
Resolución de problemas e/ou exercicios	1	0	1

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Lección maxistral	As clases teóricas serán participativas e utilizarase a consulta didáctica, debate, estudo de casos e estratexias de resolución de problemas.
Traballo tutelado	Os alumnos deberán elaborar, expoñer e defender un traballo. Cada grupo realizará un traballo sobre un tema determinado pactado co profesor
Presentación	Exposición por parte do alumnado ante o docente e os estudantes do traballo tutelado.
Actividades introdutorias	Actividades encamiñadas a tomar contacto e reunir información sobre o alumnado, así como a presentar a materia.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Lección maxistral	Titorías de orientación e asesoramento individual. Realizaranse 6 horas de titorías á semana. Levaranse a cabo no horario e lugar indicados na guía, previa solicitude ao profesor para unha mellor organización. Tamén se poden realizar por correo electrónico á dirección do profesor que imparte a materia indicando como asunto: TITORÍAS.
Traballo tutelado	A atención personalizada estará centrada en solucionar dúbidas, en orientar o traballo a realizar na materia, e a levar rexistro e valorar o realizado polo alumnado.
Presentación	Realizaranse na data que figure na programación da materia

Avaliación

Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe		
Lección maxistral Preguntas curtas	80	B3	C14	D2
		B12	C17	D5
		B14	C20	D6
		B15	C21	D7
		B18	C22	D12
		B19	C23	D13
			C24	D15
			C25	D16
			C26	D17
			C44	D18
			C45	D24
				D29
Traballo tutelado Valorarase a formulación e análise realizada, así como a súa redacción e utilización de fontes bibliográficas.	15	B19	C21	D1
				D2
				D3
				D4
				D9
				D10
				D18
				D19
				D20
				D25
				D30

Presentación	Valorarase a presentación do traballo en medios audiovisuais, a súa exposición e defensa.	5	B19	D1 D2 D3 D4 D7 D9 D10 D18 D19 D20 D25 D30
--------------	---	---	-----	--

Outros comentarios sobre a Avaliación

O alumno debe obter como mínimo un 4 sobre 8 no exame teórico para poder superar a materia.

A realización do traballo é obrigatoria, así como a súa presentación e defensa.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Bibliografía Complementaria

Gallego T., **Bases Teóricas y Fundamentos de la Fisioterapia.**, 1ª edición, Editorial Médica Panamericana, 2007

Borrel F., **Manual de entrevista clínica**, 1ª edición, Editorial Doyma, 1992

Varela J, Galego J., **Bases para la mejora continua de la calidad de los servicios de salud**, 1ª edición, Consellería de Sanidade e Servizos Sociais, D.L., 2000

Polgar S, Thomas SA., **Introducción a la investigación en Ciencias de la Salud**, 6ª edición, Elsevier, 2014

Recomendacións

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Afeccións medicocirúrxicas				
Materia	Afeccións medicocirúrxicas			
Código	P05G170V01201			
Titulación	Grao en Fisioterapia			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	9	FB	1	2c
Lingua de impartición	Castelán			
Departamento	Biología funcional e ciencias da saúde			
Coordinador/a	Maceiras García, María Lourdes Magdalena Lopez, Carlos Jose			
Profesorado	Maceiras García, María Lourdes Magdalena Lopez, Carlos Jose			
Correo-e	lurdesmg@uvigo.es cmagdalena@uvigo.es			
Web	http://mpsp.webs.uvigo.es			
Descrición xeral				

Competencias

Código	
B1	Coñecer e comprender a morfoloxía, a fisioloxía, a patoloxía e a conduta das persoas, tanto sas coma enfermas, no medio natural e social.
B5	Valorar o estado funcional do paciente, considerando os aspectos físicos, psicolóxicos e sociais.
B12	Intervir nos ámbitos de promoción, prevención, protección e recuperación da saúde.
B14	Incorporar os principios éticos e legais da profesión na práctica profesional así como integrar os aspectos sociais e comunitarios na toma de decisións.
C14	Coñecer e comprender os conceptos de exploración física, valoración, diagnóstico e pronóstico; as bases teóricas das valoracións, test e comprobacións funcionais, a avaliación científica da súa utilidade e efectividade, así como as etapas e recursos do proceso de intervención de fisioterapia
C15	Coñecer e comprender os aspectos xerais da patoloxía de etiología endóxena e exóxena relacionada coa fisioterapia de todos os aparatos e sistemas cos seus tratamentos médicos, cirúrxicos, fisioterapéuticos e ortopédicos
C22	Coñecer e comprender as teorías que sustentan a capacidade de resolución de problemas e o razoamento clínico
C35	Valorar o estado funcional do paciente/usuario, considerando os aspectos físicos, psicolóxicos e sociais
C38	Executar, dirixir e coordinar, o Plan de Intervención de Fisioterapia, atendendo ao principio da individualidade do usuario e utilizando as ferramentas terapéuticas propias da Fisioterapia, é dicir, o conxunto de métodos, procedementos, actuacións e técnicas que mediante a aplicación dos medios físicos: curan, recuperan, habilitan, rehabilitan, adaptan e readaptan ás persoas con deficiencias, limitacións funcionais, discapacidades e minusvalías; preveñen as enfermidades e promoven a saúde ás persoas que queren manter un nivel óptimo de saúde
C42	Intervir nos ámbitos de promoción da saúde e prevención da enfermidade
C45	Incorporar a investigación científica e a práctica baseada na evidencia como cultura profesional
C49	Afrontar o estrés, o que supón ter capacidade para controlarse a si mesmo e controlar a contorna en situacións de tensión
D1	Comunicación oral e escrita nas linguas cooficiais da Comunidade Autónoma.
D2	Capacidade de análise e síntese.
D3	Capacidade de organización e planificación.
D4	Capacidade de xestión da información
D5	Resolución de problemas
D6	Toma de decisións
D9	Compromiso ético
D11	Habilidades nas relacións interpersoais
D12	Razoamento crítico
D15	Aprendizaxe autónoma
D16	Motivación por a calidade.
D17	Adaptación a novas situacións
D23	Traballar con responsabilidade
D24	Manter unha actitude de aprendizaxe e mellora
D29	Axustarse aos límites da súa competencia profesional

Resultados de aprendizaxe

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe
---------------------------------	---------------------------------------

Posuír e comprender coñecementos da patoloxía médica e cirúrxica humanas para aplicalos ao uso da fisioterapia.	B1 B5 B12	C14 C15 C35 C38 C42	D2 D5 D6 D9 D23
Identificar e explicar a etioloxía e fisiopatoloxía das enfermidades reumatolóxicas, nefrolóxicas, hematolóxicas, endocrinolóxicas e do metabolismo, e identificar as manifestacións que aparecen ao longo do proceso de enfermar.	B1 B5 B12	C14 C15 C22 C35 C38 C42 C45 C49	D1 D2 D4 D5 D6 D9 D12 D15 D16 D17 D23 D24
Valorar a saúde dun paciente en todos os seus aspectos.	B1 B5 B12 B14	C14 C15 C22 C35 C42 C49	D1 D2 D4 D5 D6 D9 D11 D12 D17 D23
Describir os tratamentos médico-cirúrxicos e de rehabilitación asociados ás enfermidades.	B1 B5 B12 B14	C14 C15 C22 C35 C38 C42 C45 C49	D1 D2 D4 D5 D6 D9 D12 D15 D16 D17 D23 D24 D29
Coñecer e comprender a dinámica da adquisición dos coñecementos en medicina e a súas fontes de información.	B1 B5 B12 B14	C22 C38 C45 C49	D2 D3 D4 D9 D12 D15 D16 D17 D23 D24
Determinar a súa competencia profesional e os seus límites, e a necesidade do traballo en equipo.	B5 B12 B14	C15 C22 C35 C38 C49	D4 D5 D6 D9 D11 D12 D15 D16 D17 D23 D29
Explicar e xustificar a necesidade de fomentar a participación do usuario e a súa familia no seu proceso de recuperación.	B5 B12 B14	C22 C35 C42	D1 D3 D5 D9 D11 D16 D23

Identificar as situacións de risco vital e saber executar manobras de soporte básico e avanzado.

B1	C14	D1
B5	C15	D3
B12	C22	D5
B14	C35	D6
	C49	D9
		D15
		D16
		D17
		D23
		D29

Contidos

Tema

UNIDADE I

AFECCIÓNS MÉDICAS

Patoloxía que afecta ao organismo globalmente	Lesión e morte celular; envellecemento. Sistema inmune; resposta inespecífica; resposta específica; enfermidades do sistema inmune; transplantes. Enfermidades inducidas por microorganismos. Enfermidades inducidas por tóxicos. Enfermidades inducidas por hipoxia. Enfermidades relacionadas co entorno ambiental. Enfermidades por patoloxía da herencia. Enfermidades tumorais.
Reumatoloxía	Función do aparato locomotor. Enfermidades óseas; trastornos cuantitativos e cualitativos da remodelación ósea. Enfermidades articulares; artropatías inflamatorias; artropatías dexenerativas.
Nefroloxía	Función nefrourearia. Enfermidades renais; insuficiencias aguda e crónica. Enfermidades glomerulares, tubulares e tubulointersticiais. Enfermidades das vías urinarias.
Hematoloxía	Función hematopoyética. Enfermidades da serie vermella. Enfermidades da serie branca, dos ganglios linfáticos e do bazo. Enfermidades da hemostasia.
Endocrinoloxía	Función do sistema endócrino. Enfermidades da glándula tiroides. Enfermidades das glándulas suprarrenais. Enfermidades das gónadas; diferenciación sexual. Enfermidades do eixo hipotálamo-hipófise; patoloxía do crecemento. Patoloxía das glándulas paratiroides e do metabolismo do calcio, fósforo e magnesio.
Metabolismo	Patoloxía do metabolismo dos hidratos de carbono; síndrome diabético. Patoloxía do metabolismo dos lípidos. Patoloxía do metabolismo dos aminoácidos e das proteínas plasmáticas. Outras alteracións.

UNIDADE II

AFECCIÓNS CIRÚRxicas

INTRODUCCIÓN ÁS ENFERMIDADES CIRÚRxicas.

- Dor no aparato locomotor.
- Inflamación.
- Reacción xeral secundaria.

ENFERMIDADES CIRÚRxicas BÁSICAS.

- Feridas. Asepsia.
- Síndrome de aplastamento.
- Queimaduras.
- Infeccións cirúrxicas.
- Ciruxía oncolóxica.
- Anestesia.
- Métodos auxiliares diagnósticos
- Complicacións da ciruxía

SISTEMA NERVIOSO PERIFÉRICO.

- Estrutura e función do sistema nervioso periférico.
- Agresión, rexeneración e dexeneración.
- Síndromes compresivos.

FISIOPATOLOXÍA MUSCULAR.

- Fisioloxía, reparación muscular.
- Traumatismos. Tumores. Artrogrupos.
- Síndrome compartimental.
- Patoloxía neuromuscular infantil.
- Tendóns.
- Ligamentos

ÓSO

- Organización ósea.
- Fracturas. Complicacións.
- Infeccións óseas.
- Enfermidades óseas.
- Tumores e lesións pseudotumorais.

ARTICULACIÓNS.	- Traumatismos. Luxacións. Esguinces. - Rixideces e anquilosis. - Infeccións articulares. - Ciruxía da artrosis. - Corpos libres intraarticulares. - Artropatía neuropática.
CIRUXÍA DO APARATO LOCOMOTOR	- Artroscopia. - Osteosíntesis. - Ciruxía minimamente invasiva. - Implantés articulares. - Ciruxía robótica e navegación.
TRAUMATISMOS, AMPUTACIÓNS/ REIMPLANTES/ PRÓTESIS	- Politraumatizado. ATLAS - Protocolo de actuación con accidentado. - Shock. - Amputacións. - Reimplantes. - Prótesis. - Ortesis.
ENFERMIDADES CIRÚRXICAS TORÁCICAS.	- Ciruxía cardíaca. - Ciruxía torácica. - Mama
ENFERMIDADES CIRÚRXICAS ABDOMINALES.	- Parede abdominal. - Dixestivo. - Uroloxía. - Xinecoloxía e obstetricia.
ENFERMIDADES CIRÚRXICAS VASCULARES.	- Arteriales. - Venosas. Trombosis.
ENFERMIDADES NEUROCIRÚRXICAS E ENDOCRINAS.	- Neurociruxía. - Ciruxía endocrina.
SEMINARIOS A. Médicas	1.- Primeiros auxilios e soporte vital: reanimación cardiopulmonar (RCP). Teoría. 2.- Primeiros auxilios e soporte vital: reanimación cardiopulmonar (RCP). Práctica. 3.- Primeiros auxilios: outros.
SEMINARIOS A. Cirúrxicas	PRÁCTICA Nº1: DOLOR, INFLAMACIÓN Y HERIDAS. PRÁCTICA Nº2: LESIONES NEUROLÓGICAS Y MUSCULARES. PRÁCTICA Nº3: FRACTURAS. PRÁCTICA Nº4: PRÓTESIS Y TRAUMATISMOS. PRÁCTICA Nº5: CIRUGÍA CARDÍACA Y TORÁCICA. PRÁCTICA Nº6: CIRUGIA ABDOMINAL Y OBESIDAD.

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Actividades introdutorias	2	0	2
Seminario	24	40	64
Lección maxistral	52	105	157
Exame de preguntas obxectivas	2	0	2

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Actividades introdutorias	Actividades encamiñadas a tomar contacto e reunir información sobre o alumnado, así como a presentar a materia.
Seminario	Actividades enfocadas ao traballo sobre un tema específico, que permiten afondar ou complementar os contidos da materia. Empregaranse como complemento das clases teóricas.
Lección maxistral	Exposición dos contidos sobre a materia obxecto de estudo. Serán participativas e utilizarase a consulta didáctica, debate, estudo de casos e estratexias de resolución de problemas. Seguindo o Proceso de Bolonia, a aprendizaxe estará cada vez máis baseada no estudiantado e na súa aprendizaxe activa e participativa.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
--------------	------------

Lección maxistral	Organización social do traballo do alumnado: Para o desenvolvemento da docencia faranse grupos: * Grupo A ou grupo grande (hai 1): clases teóricas e exposicións de traballos na aula. * Grupo B ou grupo mediano (hai 3): seminarios. * Individual: exame. // Titorías: Poden realizarse en grupo ou de xeito individualizado, de cara á orientación e asesoramento académico, profesional e persoal. Lévanse a cabo no horario establecido no documento das titorías e no despacho do profesorado da materia, sendo de 6 horas á semana. Tamén poden realizarse por correo electrónico ao enderezo electrónico do profesorado indicando no asunto: TITORÍAS, ou a través da FaiTIC.
Actividades introdutorias	O alumnado ten que se dar de alta no Servizo de Teledocencia: FaiTIC (plataforma TEMA), cubrir a ficha virtual: aportando os seus datos e unha foto, e participar nas actividades que se fan a través del, para o correcto seguimento da materia.
Seminario	Organización social do traballo do alumnado: Para o desenvolvemento da docencia faranse grupos: * Grupo A ou grupo grande (hai 1): clases teóricas e exposicións de traballos na aula. * Grupo B ou grupo mediano (hai 3): seminarios. // Titorías: Poden realizarse en grupo ou de xeito individualizado, de cara á orientación e asesoramento académico, profesional e persoal. Lévanse a cabo no horario establecido no documento das titorías e no despacho do profesorado da materia, sendo de 6 horas á semana. Tamén poden realizarse por correo electrónico ao enderezo electrónico do profesorado indicando no asunto: TITORÍAS, ou a través da FaiTIC.

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe		
Seminario	A asistencia aos seminarios é obrigatoria. Realizarase unha observación sistemática do alumnado para recoller datos sobre a súa participación no desenvolvemento deles.	10	B1 B5 B12 B14	C14 C15 C22 C35 C42 C45 C49	D1 D2 D3 D4 D5 D6 D9 D11 D12 D15 D16 D17 D23 D24 D29
Lección maxistral	O examen final da materia constará de: Unidade de Médicas: A cualificación final da materia realizarase tendo en conta a asistencia e participación no desenvolvemento das clases. Haberá un exame final, unha proba tipo test de resposta única. Cada pregunta ben respondida contará 1 punto; as deixadas en branco non descontarán puntuación, pero as que teñan a resposta equivocada si, segundo a fórmula: Cualificación = acertos - (erros / nº de opcións de resposta en cada pregunta). Unidade Cirúrxicas: En convocatoria de maio/xuño: Unha proba tipo test de resposta única de 50 preguntas e 4 opcións de resposta. Cada pregunta fallida restará un tercio de cada acerto. En convocatoria de xuño/xullo: 5 preguntas de resposta curta.	90	B1 B5 B12	C14 C15 C35 C38 C42 C49	D1 D2 D3 D4 D5 D6 D12 D15 D16 D17

Outros comentarios sobre a Avaliación

Para poder presentarse ao exame teórico, en calquera das dúas convocatorias, é obrigatorio asistir aos seminarios.

Esta materia consta de dúas unidades: Unidade I: Afeccións Médicas e Unidade II: Afeccións Cirúrxicas. A avaliación farase de cada unidade por separado; sendo necesario, para aprobar a materia, asistir aos seminarios, e superar as dúas Unidades independentemente (e, dentro delas, cada unha das súas partes: teórica e seminarios, tamén independentemente).

A nota final será a media das dúas Unidades, se ambas están aprobadas. Se só se aproba unha Unidade, consérvase ese aprobado dentro do mesmo curso académico (ata xullo), pero non dun curso aos seguintes.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Rozman C, Cardellach F, (eds)., **Farreras & Rozman. Medicina Interna.**, 17ª, Elsevier, 2012

Goodman CC, Syndert TK., **Patología Médica para fisioterapeutas.**, 3ª ed., 1ª reimp., McGraw-Hill / Interamericana, 2003

Pérez Arellano, JL., **Sisinio de Castro. Manual de Patología General.**, 7ª ed., Elsevier Masson, 2013

Laso FJ., **Introducción a la medicina clínica: Fisiopatología y semiología.**, 2ª Ed., Elsevier-Masson, 2010

Brunicardi C, Andersen DK, Billiar TR, Dunn DL, Hunter JG, Pollock RE., **Schwartz. Principios de cirugía.**, 10, McGraw-Hill / Interamericana;, 2015

Hoppenfeld, S., **Exploración física de la columna vertebral y extremidades.**, 29 reimpr., Manual Moderno, 2000

Seco J. [Dir.], **Afecciones Médico-Quirúrgicas para Fisioterapeutas. Serie Sistema Músculo-Esquelético.**, Volumen III. , 1, Panamericana, 2017

Bibliografía Complementaria

Kasper DL, Braunwald E, Fauci AS, Hauser SL, Longo DL, Jameson JL, (eds)., **Harrison. Principios de Medicina Interna.**, 16ª, McGraw-Hill / Interamericana;, 2006.

Blanco FJ, Carreira P, Martín E, Mulero J, Navarro F, Olivé A, Tornero J., **Sociedad Española de Reumatología. Manual SER de las Enfermedades Reumáticas.**, 4ª ed., Panamericana, 2004

Barberà JA, Peces-Barba G, Agustí AGN, Izquierdo JL, Monsó E, Montemayor T, et al., **Normativa SEPAR. Guía clínica para el diagnóstico y tratamiento de la enfermedad pulmonar obstructiva crónica.**, Arch Bronconeumol. 2001; 37 (6): 297- 316. [Acceso 1 septiembre 2012].,

Mandell GL, Bennett JE, Dolin R., **Mandell, Douglas and Bennett's. Principles and Practice of Infectious Diseases.**, 6ª ed., Elsevier, 2005

Feldman M, Friedman LS, Sleisenger MH., **Sleisenger & Fordtran. Enfermedades gastrointestinales y hepáticas. Fisiopatología, diagnóstico y tratamiento.**, 7ª ed., Médica Panamericana, 2004

Víctor M, Ropper AH, (eds)., **Adams y Víctor. Principios de Neurología.**, 2ª ed., McGraw-Hill / Interamericana, 2002

Delgado Martínez, A., **Cirugía ortopédica y traumatología.**, 1, Médica Panamericana;, 2009

Sociedad Española de Cirugía Ortopédica y Traumatología (SECOT)., **Manual de cirugía ortopédica y traumatología.**, 2, Médica Panamericana, 2010

Recomendaciones

Materias que continúan o temario

Afecciones médicas/P05G170V01302

Afecciones cirúrgicas/P05G170V01301

Farmacología/P05G170V01908

Materias que se recomienda ter cursado previamente

Anatomía humana: Anatomía humana/P05G170V01101

Fisiología: Fisiología humana/P05G170V01103

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Fisioloxía: Movemento funcional en fisioterapia				
Materia	Fisioloxía: Movemento funcional en fisioterapia			
Código	P05G170V01202			
Titulación	Grao en Fisioterapia			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	9	FB	1	2c
Lingua de impartición	Castelán			
Departamento	Bioloxía funcional e ciencias da saúde			
Coordinador/a	Soto González, María Mercedes			
Profesorado	Soto González, María Mercedes			
Correo-e	m.soto@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral				

Competencias	
Código	
B1	Coñecer e comprender a morfoloxía, a fisioloxía, a patoloxía e a conduta das persoas, tanto sas coma enfermas, no medio natural e social.
B2	Coñecer e comprender as ciencias, os modelos, as técnicas e os instrumentos sobre os que se fundamenta, articula e desenvolve a fisioterapia.
B5	Valorar o estado funcional do paciente, considerando os aspectos físicos, psicolóxicos e sociais.
B17	Comprender a importancia de actualizar os coñecementos, habilidades, destrezas e actitudes que integran as competencias profesionais do fisioterapeuta.
B19	Comunicarse de modo efectivo e claro, tanto de forma oral coma escrita, cos usuarios do sistema sanitario así como con outros profesionais.
C3	Coñecer e comprender os factores que inflúen sobre o crecemento e desenvolvemento humanos ao longo de toda a vida
C6	Coñecer e comprender os principios e teorías da física, a biomecánica, a cinesiología e a ergonómia, aplicables á fisioterapia
C8	Coñecer e comprender os principios e aplicacións dos procedementos de medida baseados na biomecánica e na electrofisiología
C9	Coñecer e comprender a aplicación dos principios ergonómicos e antropométricos
C20	Adquisición de vocabulario propio no campo da Fisioterapia
C21	Adquirir formación científica básica en investigación
C35	Valorar o estado funcional do paciente/usuario, considerando os aspectos físicos, psicolóxicos e sociais
C44	Incorporar á cultura profesional os principios éticos e legais da profesión
C49	Afrontar o estrés, o que supón ter capacidade para controlarse a si mesmo e controlar a contorna en situacións de tensión
C51	Motivar a outros. O que supón ter a capacidade de xerar nos demais o desexo de participar activamente e con ilusión en calquera proxecto ou tarefa
D1	Comunicación oral e escrita nas linguas cooficiais da Comunidade Autónoma.
D2	Capacidade de análise e síntese.
D3	Capacidade de organización e planificación.
D4	Capacidade de xestión da información
D5	Resolución de problemas
D6	Toma de decisións
D7	Coñecementos de informática relativos ao ámbito de estudo
D9	Compromiso ético
D10	Traballo en equipo
D11	Habilidades nas relacións interpersoais
D12	Razoamento crítico
D15	Aprendizaxe autónoma
D16	Motivación por a calidade.
D17	Adaptación a novas situacións
D18	Creatividade
D20	Liderado
D23	Traballar con responsabilidade
D24	Manter unha actitude de aprendizaxe e mellora

D25 Manifestar respecto, valoración e sensibilidade ante o traballo dos demais

D30 Desenvolver a capacidade para organizar e dirixir

Resultados de aprendizaxe

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe		
Coñecer as bases elementais da biomecánica	B2	C6 C9 C20	
Identificar as pautas para a análise dos movementos humanos	B2	C8 C9 C20	
Coñecer as leis do movemento, forzas, palancas e poleas e a súa aplicación en Fisioterapia.	B2	C6 C8 C9 C20	
Definir o concepto de elasticidade, viscoelasticidade e a súa aplicación práctica en fisioterapia	B2	C6 C20	
Identificar as propiedades mecánicas do oso	B1	C3 C20	
Describir a mecánica articular e a súa aplicación na fisioterapia.	B2	C6 C20	
Identificar as propiedades mecánicas da contracción muscular	B1	C3 C20	
Identificar a repercusión dos distintos tipos de actividade muscular e a súa aplicación na fisioterapia	B5	C3 C6 C8 C9 C20	
Describir e correlacionar a análise segmentaria dos movementos do corpo humano	B2	C6 C20	
Analizar a biomecánica básica dun xesto determinado	B17 B19	C6 C8 C9 C20 C21 C35 C44 C49 C51	D1 D2 D3 D4 D5 D6 D7 D9 D10 D11 D12 D15 D16 D17 D18 D20 D23 D24 D25 D30

Contidos

Tema

CONTIDO TEÓRICO

1.-Bases elementais de biomecánica

2 Movemento. Forzas, pancas e poleas.

Elasticidade e viscoelasticidade

3 Propiedades mecánicas do óso e da contracción muscular. Mecánica articular

4 Análise segmentaria dos movementos do corpo humano: O raque no seu conxunto. Postura e posición

5 Análise segmentaria dos movementos da cintura pélvica

6 Análise segmentaria dos movementos do raque lumbar

7.-Análise segmentaria dos movementos do raque torácico. Mecánica respiratoria

8.-Análise segmentaria dos movementos do raque cervical

9.-Análise segmentaria dos movementos do cinto escapular. Membro superior.

10.-Análise segmentaria dos movementos do membro inferior.

11.-A marcha humana

PRÁCTICO:

Realización do traballo

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Actividades introdutorias	2	0	2
Lección maxistral	60	101	161
Presentación	4	14	18
Traballo tutelado	2	40	42
Exame de preguntas de desenvolvemento	1	0	1

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Actividades introdutorias	Actividades encamiñadas a tomar contacto e reunir información sobre o alumnado, así como a presentar a materia.
Lección maxistral	As clases teóricas serán participativas e utilizarase a consulta didáctica, debate, estudo de casos e estratexias de resolución de problemas. O alumno terá á súa disposición na plataforma Tema os apuntamentos elaborados polo profesor que lle servirán de guía.
Presentación	Exposición con medios audiovisuais por parte do alumno ante o docente e os estudantes do traballo tutelado.
Traballo tutelado	Os alumnos deberán elaborar un traballo, onde se fará unha análise biomecánica básica do corpo humano sobre unha filmación en vídeo que deben realizar os propios alumnos. Cada grupo de acordo co profesor fará o traballo cunha orientación específica sobre o devandito tema e utilizarase a plataforma Tema.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Lección maxistral	O alumno deberá darse de alta na plataforma Tema para o correcto seguimento da materia. As titorías de orientación e asesoramento académico levaranse a cabo no horario e lugar indicados no apartado da guía correspondente, 6 horas á semana. Tamén se poden realizar por correo electrónico á dirección do profesor indicando en asunto: TITORÍAS.
Traballo tutelado	As titorías de orientación e asesoramento realizaranse en grupo pequeno, de 4 a 6 alumnos, e nas horas establecidas na programación semanal da materia
Presentación	A orientación e asesoramento para a exposición e presentación dos traballos, realizarase en titoría de grupo grande

Avaliación

Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe
Lección maxistralExame teórico:	80	B1 C3 D1
Probas de resposta longa, de desenvolvemento.		B2 C6 D2
Consta de 4 preguntas e non se pode deixar ningunha sen contestación efectiva.		B5 C8 D3
		B17 C9 D4
		B19 C20 D5
		C21 D12
		C35 D15
		C44 D17
		C49 D24
		C51 D30

Presentación	Valorarase a presentación do traballo en medios audiovisuais, así como a súa exposición	5		C49 C51	D1 D2 D3 D6 D7 D15 D18 D20 D23 D24 D25 D30
Traballo tutelado	A realización, asistencia a titorías, exposición e defensa do traballo é obrigatoria.	15	B1 B2	C3 C6 C8 C9 C20 C21 C49 C51	D1 D2 D3 D4 D5 D6 D7 D9 D10 D11 D12 D15 D16 D17 D20 D23 D24 D25 D30
	Valorarase a participación nas titorías do traballo, a formulación e análises realizadas así como a súa redacción e a utilización de fontes bibliográficas.				

Outros comentarios sobre a Avaliación

A realización do traballo é obrigatoria e a súa valoración farase a través das titorías establecidas na programación da materia e na

presentación e defensa do mesmo.

Para superar a materia débese obter como mínimo un 3,5 sobre 8 no exame teórico, sempre e cando se acade un 5 coa suma da puntuación do traballo.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Bibliografía Complementaria

Calais Germain B., **Anatomía para el movimiento. Tomo 1 y 2**, Los libros de la liebre de marzo, 1999

Calderón Montero F.J., **Fisiología Humana Aplicación a la actividad física**, Medica Panamericana, 2012

Dufour M, Pillu M., **Biomecánica funcional**, Elsevier Masson, 2006

Fucci S., **Biomecánica del aparato locomotor aplicada al acondicionamiento muscular**, 4, Elsevier, 2003

Kapandji A.I., **Fisiología Articular Tomo 1**, 6, Médica Panamericana, 2006

Kapandji A.I., **Fisiología Articular Tomo 2**, 6, Médica Panamericana, 2010

Kapandji A.I., **Fisiología Articular Tomo 3**, 6, Médica Panamericana, 2007

Llanos, L F., **Introducción a la biomecánica del aparato locomotor.**, Universidad Complutense, 1998

Miralles Marrero R, Miralles-Rull I, Puig Cunilera M., **Biomecánica clínica de los tejidos y las articulaciones del aparato locomotor**, 2, Masson, 2005

Miralles Marrero R, Miralles-Rull I., **Biomecánica clínica de las patologías del aparato locomotor.**, Elsevier Masson, 2007

Trew M, Everett T, **Fundamentos del movimiento humano.**, 5, Elsevier Masson, 2006

Viladot A, **Lecciones básicas de biomecánica del aparato locomotor**, Springer, 2001

Cailliet R., **Anatomía funcional biomecánica**, Marbán, 2006

Recomendacións

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Anatomía humana: Anatomía humana/P05G170V01101

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Psicología: Aplicacións en ciencias da saúde				
Materia	Psicología: Aplicacións en ciencias da saúde			
Código	P05G170V01203			
Titulación	Grao en Fisioterapia			
Descritores	Creditos ECTS 6	Sinale FB	Curso 1	Cuadrimestre 2c
Lingua de impartición	Castelán Galego			
Departamento	Análise e intervención psicosocioeducativa			
Coordinador/a	Fariña Rivera, Francisca			
Profesorado	Fariña Rivera, Francisca Vázquez Figueiredo, María José			
Correo-e	francisca@uvigo.es			
Web	http://webs.uvigo.es/francisca/			
Descrición xeral	Esta materia amosará, de xeito moi xeral, que é a Psicología e que lle pode achegar ao fisioterapeuta. Adicando especial atención aos procesos psicolóxicos básicos e psicosociais.			

Competencias

Código	
A2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
A4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.
B1	Coñecer e comprender a morfoloxía, a fisioloxía, a patoloxía e a conduta das persoas, tanto sas coma enfermas, no medio natural e social.
B13	Saber traballar en equipos profesionais como unidade básica na que se estruturan de forma uni ou multidisciplinar e interdisciplinar os profesionais e demais persoal das organizacións asistenciais.
C10	Coñecer e comprender os factores psicolóxicos e sociais que inflúen no estado de saúde/enfermidade do individuo, familia e comunidade
C11	Coñecer e comprender as teorías da comunicación e das habilidades interpersonais
C12	Coñecer e comprender as teorías da aprendizaxe a aplicar na educación para a saúde e no seu propio proceso de aprendizaxe ao longo de toda a vida
C13	Coñecer e comprender os factores que interveñen no traballo en equipo e en situacións de liderado
C20	Adquisición de vocabulario propio no campo da Fisioterapia
C32	Coñecer e identificar os problemas psicolóxicos e físicos derivados da violencia de xénero para capacitar aos estudantes na prevención, a detección precoz, a asistencia e a rehabilitación das vítimas desta forma de violencia
C49	Afrontar o estrés, o que supón ter capacidade para controlarse a si mesmo e controlar a contorna en situacións de tensión
C51	Motivar a outros. O que supón ter a capacidade de xerar nos demais o desexo de participar activamente e con ilusión en calquera proxecto ou tarefa
D2	Capacidade de análise e síntese.
D3	Capacidade de organización e planificación.
D4	Capacidade de xestión da información
D5	Resolución de problemas
D6	Toma de decisións
D10	Traballo en equipo
D11	Habilidades nas relacións interpersonais
D12	Razoamento crítico
D15	Aprendizaxe autónoma
D16	Motivación por a calidade.
D17	Adaptación a novas situacións
D20	Liderado
D23	Traballar con responsabilidade
D24	Manter unha actitude de aprendizaxe e mellora
D25	Manifestar respecto, valoración e sensibilidade ante o traballo dos demais
D30	Desenvolver a capacidade para organizar e dirixir

Resultados de aprendizaxe

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe
---------------------------------	---------------------------------------

O estudante terá que coñecer os proceso psicolóxicos que afectan ao aprendizaxe humano.

A2	B1	C1	D2
A4	B13	C2	D3
		C3	D3
		C6	D4
		C8	D4
		C12	D5
		C14	D5
		C17	D6
		C20	D6
		C21	D9
		C23	D10
			D10
			D12
			D15
			D15
			D18
			D19
			D23

O estudante terá que coñecer os aspectos psicosociais que inciden na saúde

A2	B1	C2	D2
A2	B13	C6	D3
A4		C10	D4
A4		C11	D4
A5		C12	D5
		C13	D6
		C13	D7
		C16	D8
		C17	D9
		C18	D10
		C24	D11
		C26	D12
		C32	D12
		C49	D14
		C51	D15
			D15
			D16
			D16
			D17
			D18
			D20
			D22
			D23
			D23
			D24
			D25
			D30

Contidos

Tema

Introdución á Psicoloxía

¿Qué estuda a Psicoloxía?
Conceptos xerais da psicoloxía
Principais paradigmas da Psicoloxía.

Procesos Psicolóxicos que afectan ao aprendizaxe humano

Procesos psicolóxicos básicos:
Sensación-Percepción
Percepción da dor
Atención.
Memoria
Imaxes mentais
Linguaxe e comunicación interpersonal
Aprendizaxe
Condicionamento clásico.
Condicionamento instrumental.
Aprendizaxe cognitiva.

Aspectos Psicolóxicos e Sociais no ámbito da saúde

Motivación-emoción, ansiedade e estrés
Trastornos de conduta
Violencia familiar e violencia de xénero, afectación na saúde
Determinantes psicosociais no comportamento saúde/enfermidade
Relación entre o profesional da saúde e o paciente
A fisioterapia como intervención multidisciplinar

Planificación			
	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Lección maxistral	26	25	51
Traballo tutelado	17	0	17
Seminario	1	0	1
Presentación	2	25	27
Actividades introdutorias	2	0	2
Exame de preguntas obxectivas	1	0	1
Cartafol/dossier	0	24	24
Traballo	1	26	27

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente	
	Descrición
Lección maxistral	O profesorado fai unha introdución teórica ao tema a tratar na aula, de xeito expositivo.
Traballo tutelado	Cada tema vai acompañado con material audiovisual e unha ficha que o grupo debe completar. Faranse exercicios de avaliación de variables psicolóxicas. Entrenaranse as destrezas de comunicación verbal e non verbal.
Seminario	A hora de titoría emprégase para facer o seguimento dos traballos.
Presentación	Os estudantes terán que facer en grupo un traballo sobre algún tema da materia, que será establecido polo profesorado. Todos os alumnos deben facer unha exposición do seu traballo na aula.
Actividades introdutorias	Exposición sobre o desenvolvemento da materia ao longo do cuadrimestre, así como os contidos desta.

Atención personalizada	
Metodoloxías	Descrición
Seminario	Tanto nos seminarios, coma na titoría grupal e os traballos tutelados, o alumno recibirá unha atención personalizada, centrada en solucionar todas as dúbidas que poida ter. Ademais, emprégase para levar os rexistros correspondentes a cada alumno sobre o esforzo realizado e o coñecemento adquirido.
Probos	Descrición
Traballo	Tanto nos seminarios, coma na titoría grupal e os traballos tutelados, o alumno recibirá unha atención personalizada, centrada en solucionar todas as dúbidas que poida ter. Ademais, emprégase para levar os rexistros correspondentes a cada alumno sobre o esforzo realizado e o coñecemento adquirido.

Avaliación			
	Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe
Exame de preguntas obxectivas	Levarase a cabo unha proba tipo test para avaliar os contidos teóricos.	80	
Traballo	O alumnado terá que entregar e expoñer dous traballos, que fará en grupo	20	

Outros comentarios sobre a Avaliación

Na convocatoria de xullo, o alumnado só se terá que examinar dos contidos e destrezas que non chegou a superar na convocatoria de xuño, ao conservarse a calificación das competencias adquiridas. A calificación final será resultado do nivel de competencia acadado, con relación aos obxectivos da materia, na convocatoria de xuño e xullo.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Palafox, J. (ed), **Los tiempos cambian. Historia de la economía**, Tirant Humanidades, 2013

Enrique Echeburúa, Pedro J. Amor, **Memoria traumática: estrategias de afrontamiento adaptativas e inadaptables**, Vol. 37. Nº1. 71-80, Terapia Psicológica, 2019

Gantiva C., Casas M., Ballén Y., Romo-González T., **Modulación de las respuestas fisiológicas ante estímulos afectivos: una herramienta para investigar procesos psicológicos**, Vol. 18. Nº1. 1-12, Universitas Psychologica, 2019

Porflitt F. I., Rosas-Díaz R. R., **Behind the scene: cognitive benefits of playing a musical instrument. Executive functions, processing speed, fluid intelligence and divided attention 1-27**, Estudios de Psicología, 2019

Bibliografía Complementaria

Amigo, I., Fernández, C., y Pérez, M., **Manual de Psicología de la Salud**, Pirámide,

- Bakker, A.B. y Rodríguez-Muñoz A, **Introducción a la psicología de la salud ocupacional positiva**, Psicothema, 24(1), 62-65,
- Cabanach, R.G., Valle, A., Fariña, F., y Arce, R. (Eds), **Calidad de vida, bienestar y salud**, Psicoeduca,
- Williamson, J.G, **Comercio y Pobreza, Cuándo y cómo comenzó el atraso del Tercer Mundo**, Crítica, 2014
- Fariña, F. y Tortosa, F., **Introducción a la Psicología**, Promolibro,
- García-Caro, Mª, P., Cruz-Quintana, F., Schmidt Río-Valle, J., Muñoz-Vinueva, A., Montoya-Juarez, R., **Influencia de las emociones en el juicio clínico de los profesionales de la salud a propósito del diagnóstico de enfermedad terminal**, International Journal of Clinical and Health Psychology, 10(1), 57-73.,
- Gerrig, R. y Zimbardo, P., **Psicología y Vida.**, Prentice Hall,
- Larsen, R., **Psicología de la Personalidad**, McGraw Hill,
- Morris, Ch., y Maisto, A., **Psicología**, Prentice-Hall,
- Nigel Holt; Andy Bremner; Ed Sutherland; Michael Vliek; Michael Passer; Ronald Smith, **Psychology. The Science Of Mind And Behaviour.**, México: MCGRAW HILL,
- Pillado, E. y Fariña, F., **Mediación Familiar. Una nueva visión de la gestión y resolución de conflictos familiares desde la justicia terapéutica**, Valencia: Tirant lo Blanch,
- Puente, A., **Cognición y aprendizaje. Fundamentos psicológicos**, Pirámide,
- Vicente E. Caballo Manrique, V., **Manual para el tratamiento cognitivo-conductual de los trastornos psicológicos**, Madrid: Siglo XXI.,
- Méndez P., Ángulo, R., **El aprendizaje de un instrumento musical como el violín mejor la atención sostenida**, Vol. 27. Nº2. 1-9, Revista de Psicología, 2018
- Ramos V. J., Canosa, A. F, **La importancia de estimular las redes atencionales en la infancia**, Vol. 36. Nº3. 167-172, Apuntes de Psicología, 2019
- SCecchini J.A., González-González C., Llamado R, Sánchez B., Rodríguez C., **The impact of cooperative learning on peer relationships, intrinsic motivation and future intentions to do sport**, Vol. 31. Nº2. 163-169, Psicothema, 2019
- Serna J., Muñoz V, Lavega P., March-Lanes J., Sáez U., Hieleno R., **Influence of motor tasks on the players' moods in basketball**, Vol. 26. Nº1. 37-44, Revista de Psicología del Deporte, 2017
- Pic M., Lavega-Burgués P., Muñoz-Arroyave V., March-Llanes J., Echeverri-Ramos J.A., **Predictive variables of emotional intensity and motivational orientation in the sports initiation of basketball**, Vol. 19. Nº1. 241-251, Cuadernos de Psicología del Deporte, 2019

Recomendaciones

Outros comentarios

Recoméndase:

- 1.-Ler, con anterioridade a explicación do docente, o material do tema que se vai a tratar na sesión maxistral; de selo caso anotando as dúbidas para resolvelas na sesión maxistral.
- 2.-Participar activamente nas clases maxistrais, plantexando cuestións sobre os temas tratados.
- 3.-Plantexarlle ao profesor tódalas preguntas/consultas que considere necesarias para comprender os contidos explicados nas sesións maxistrais, así como os procedementos implicados no desenrolo dos traballos asignados polo docente.

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Valoración en fisioterapia				
Materia	Valoración en fisioterapia			
Código	P05G170V01204			
Titulación	Grao en Fisioterapia			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	OB	1	2c
Lingua de impartición	Castelán			
Departamento	Bioloxía funcional e ciencias da saúde			
Coordinador/a	Lantarón Caeiro, Eva María			
Profesorado	Lantarón Caeiro, Eva María			
Correo-e	evalantaron@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral				

Competencias	
Código	
B2	Coñecer e comprender as ciencias, os modelos, as técnicas e os instrumentos sobre os que se fundamenta, articula e desenvolve a fisioterapia.
B3	Coñecer e comprender os métodos, procedementos e actuacións fisioterapéuticas, encamiñados tanto á terapéutica propiamente dita, a aplicar na clínica para a reeducación ou recuperación funcional, como á realización de actividades dirixidas á promoción e mantemento da saúde.
B5	Valorar o estado funcional do paciente, considerando os aspectos físicos, psicolóxicos e sociais.
B15	Participar na elaboración de protocolos asistenciais de fisioterapia baseada na evidencia científica.
C20	Adquisición de vocabulario propio no campo da Fisioterapia
C21	Adquirir formación científica básica en investigación
C35	Valorar o estado funcional do paciente/usuario, considerando os aspectos físicos, psicolóxicos e sociais
C44	Incorporar á cultura profesional os principios éticos e legais da profesión
C49	Afrontar o estrés, o que supón ter capacidade para controlarse a si mesmo e controlar a contorna en situacións de tensión
C51	Motivar a outros. O que supón ter a capacidade de xerar nos demais o desexo de participar activamente e con ilusión en calquera proxecto ou tarefa
C52	Aplicar os principios ergonómicos ou de hixiene postural no desenvolvemento da súa actividade
D1	Comunicación oral e escrita nas linguas cooficiais da Comunidade Autónoma.
D2	Capacidade de análise e síntese.
D4	Capacidade de xestión da información
D5	Resolución de problemas
D6	Toma de decisións
D7	Coñecementos de informática relativos ao ámbito de estudo
D10	Traballo en equipo
D11	Habilidades nas relacións interpersoais
D12	Razoamento crítico
D13	Recoñecemento da diversidade e a multiculturalidade.
D15	Aprendizaxe autónoma
D16	Motivación por a calidade.
D17	Adaptación a novas situacións
D18	Creatividade
D19	Iniciativa e espírito emprendedor
D20	Liderado
D23	Traballar con responsabilidade
D24	Manter unha actitude de aprendizaxe e mellora
D25	Manifestar respecto, valoración e sensibilidade ante o traballo dos demais
D27	Manifestar discreción
D28	Mostrar a súa orientación ao paciente/usuario
D29	Axustarse aos límites da súa competencia profesional
D30	Desenvolver a capacidade para organizar e dirixir

Resultados de aprendizaxe	
Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe

Comprensión dos conceptos fundamentais da morfoloxía e a sintaxe, aplicadas á descrición do primeiro idioma estranxeiro.

Coñecer os principios básicos da valoración en fisioterapia	B2		
Definir o diagnostico en Fisioterapia	B2	C20	D29
Coñecer os procedementos xerais de valoración en fisioterapia	B2	C20	D29
	B3	C35	
	B5	C44	
Coñecer e aplicar os métodos de rexistro en valoración	B2	C20	D29
		C44	
Coñecer as bases da entrevista clínica	B2		
Coñecer, executar e rexistrar os resultados da valoración postural	B2	C35	D11
	B5	C52	D27
			D28
Coñecer, executar e rexistrar a valoración dos síntomas	B2	C35	D11
	B5	C52	D27
			D28
Coñecer, executar e rexistrar a valoración dos tecidos brandos	B2	C35	D11
	B5	C52	D27
			D28
Coñecer, executar e rexistrar a valoración articular	B2	C35	D11
	B5	C52	D27
			D28
Coñecer, executar e rexistrar a valoración muscular	B2	C35	D11
	B5	C52	D27
			D28
Coñecer, executar e rexistrar a valoración antropométrica	B2	C35	D11
	B5	C52	D27
			D28
Realizar, expoñer e defender en grupo un traballo práctico de valoración	B5	C21	D1
	B15	C49	D2
		C51	D4
			D5
			D6
			D7
			D10
			D11
			D12
			D13
			D15
			D16
			D17
			D18
			D19
			D20
			D23
			D24
			D25
			D30

Contidos

Tema

TEMARIO TEÓRICO	SUBTEMAS
I. Procedementos xerais de valoración en Fisioterapia	I.1. Introducción. I.2. Condicións xerais na exploración. I.3. Tipos de valoración. I.4. Métodos de valoración.
II. Procedementos de valoración en Fisioterapia.	II.1. A avaliación en Fisioterapia. Diagnostico. prognostico. II.2. O proceso de Avaliación II.3. Valoración da capacidade funcional e calidade de vida. II.3.1. Consideracións Xerais da valoración da capacidade funcional e calidade de vida. II.3.2. Instrumentos da valoración da capacidade funcional e calidade de vida. II.4. Instrumentos multidimensionais da capacidade funcional e calidade de vida.
III. Método de rexistro.	III.1. Historia de Fisioterapia III.2. Estrutura dun informe de Fisioterapia.

IV. Entrevista clínica. Estratexias prácticas	IV.1. Calidade da atención ao paciente. IV.2. Iniciar unha relación terapéutica. Habilidades básicas na primeira entrevista cun paciente. IV.3. Técnicas básicas para descubrir e completar datos para o diagnóstico. IV.4. Informar e motivar ao paciente.
V. Valoración dos síntomas	V.1. Valoración da dor na anamnese. V.2. Comportamento dos síntomas. V.3. Cuestións especiais.
VI. Valoración de tecidos brandos. Tecido cutáneo e subcutáneo.	VI.1. Condicións xerais de observación e palpación da pel VI.2. Valoración da pel. Inspección. Palpación. Mobilización tisular. VI.3. Medicións instrumentais da pel VI.4. Valoración da sensibilidade. VI.5. Exploración da sensibilidade VI.5.2. Sensibilidade superficial. VI.5.3. Sensibilidade profunda.
VII. Valoración Articular	VII.1. Introducción. Movements articulares. VII. Valoración articular. VII.1. Observación da articulación. VII.2. Palpación. VII.3. Valoración analítica ósea. VII.4. Mobilidade articular pasiva e activa. VII.4.1. Factores xerais a considerar na valoración da mobilidade articular VII.4.2. Rango de movemento VII.4.3. Calidade do movemento. Tope final de movemento. Tipos de limitacións da mobilidade articular. Hipomobilidade. Hiperactividade VII.4.4. Factores que inflúen na amplitude de movemento. VII.5. Medicións instrumentais VII.5.1. Goniometría VII.5.1.a. Goniómetro universal VII.5.1.b. Goniómetros dependentes da gravidade (inclinómetros) VII.5.1.c. Goniómetros dependentes da desviación magnética VII.5.1.d. Electrogoniómetros VII.5.2. Procedemento de información ao paciente VII.5.3. Procedementos para a realización dunha goniometría VII.5.3.a. Posición do paciente VII.5.3.b. Estabilización VII.5.3.c. Aliñación VII.5.3.d. Recollida de datos. VII.5.4. Medicións centimétricas.
VIII. Valoración muscular	VIII.1. Valoración pasiva. VIII.1.1. Exame visual VIII.1.2. Palpación e mobilización muscular. VIII.1.3. Valoración da lonxitude muscular VIII.1.3. A. Procedemento valoración lonxitude muscular VIII.2. Valoración activa VIII.2.1. Valoración da forza muscular. Pautas para a Valoración muscular. VIII.2.2. Graos musculares VIII.2.3. Probas de forza muscular. VIII.2.3.a. Probas de forza muscular manual. VIII.2.3.b. Probas de forza muscular máxima VIII.2.3.c. Probas de resistencia muscular. VIII.2.3.d. Probas de potencia muscular.
IX. Valoración antropométrica	IX.1. Introducción. Criterios e condicións xerais da exploración. IX.2. Instrumentos de medición IX.3. Índice de masa corporal IX.4. Lonxitudes. IX.4.1. Envergadura. IX.4.2. Distancias proxectadas. IX.5. Perímetros IX.6. Diámetros IX.7. Composición corporal.
TEMARIO PRÁCTICO	PRÁCTICAS
I. Exploración topográfica manual	I.1. Exploración topográfica manual de membro superior. Estruturas óseas e tecidos brandos. I.2. Exploración topográfica manual de columna e rexión torácica. Estruturas óseas e tecidos brandos. I.3. Exploración topográfica manual de membro inferior. Estruturas óseas e tecidos brandos.
II. Valoración da pel	II.1. Observación, palpación e mobilización da pel en diferentes rexións anatómicas. II.2. Medicións instrumentais.

III. Valoración articular	III.1. Observación da articulación. III.2. Palpación. III.3. Valoración analítica ósea. III.4. Valoración da calidade do movemento. III.5. Medicións instrumentais. Goniometría. III.6. Medicións instrumentais. Medicións centimétricas. III.7. Rexistro e interpretación de datos.
IV. Valoración muscular	IV.1. Valoración muscular pasiva. Exploración do ton muscular e valoración da lonxitude muscular IV.2. Valoración muscular activa. Probas de forza muscular. Técnica xeral. Valoración analítica de: - Músculos da cintura escapular e membro superior. Posición do paciente. Posición do fisioterapeuta. Fixación. Proba de valoración. Aplicación da presión. - Músculos do membro inferior. Posición do paciente. Posición do fisioterapeuta. Fixación. Proba de valoración. Aplicación da presión. - Músculos do tronco. Posición do paciente. Posición do fisioterapeuta. Fixación. Proba de valoración. Aplicación da presión. - Músculos do pescozo. Posición do paciente. Posición do fisioterapeuta. Fixación. Proba de valoración. Aplicación da presión. - Músculos da cara. Posición do paciente. Posición do fisioterapeuta. Proba de valoración. - Músculos respiratorios. Posición do paciente. Posición do fisioterapeuta. Fixación. Proba de valoración. Aplicación da presión.
V. Valoración postural	V.1. Valoración postural estática. V.2. Valoración postural dinámica.

Planificación			
	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Lección maxistral	21	33	54
Prácticas de laboratorio	26	28	54
Traballo tutelado	1	28	29
Presentación	1	0	1
Actividades introdutorias	1	0	1
Exame de preguntas de desenvolvemento	2	3	5
Práctica de laboratorio	1	4	5
Traballo	1	0	1

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente	
	Descrición
Lección maxistral	Exposición por parte do profesor dos contidos sobre a materia. Empregaranse novas tecnoloxías da información e da comunicación para o desenvolvemento das clases que serán participativas e utilizarase a consulta didáctica, debate e estudo de casos e estratexias de resolución de problemas.
Prácticas de laboratorio	Actividades de aplicación dos coñecementos a situacións concretas e de adquisición de habilidades básicas e procedementais relacionadas coa materia obxecto de estudo. Desenvólvense en espazos especiais con equipamento especializado. Utilizarase a demostración experimental, a estratexia de simulación, o tratamento didáctico de erros e adestramento sistemático. O profesor fará a demostración de como se debe realizar a valoración, a continuación os alumnos realizarán por parellas a práctica entre eles, sendo corrixidos polo profesor e aclarando todas as dúbidas que poidan xurdir.
Traballo tutelado	O estudante, en grupo, elabora un traballo sobre a temática da materia- Valoración Muscular. O traballo será unha filmación da realización de valoracións da forza muscular. Na que participarán tódolos membros do grupo.
Presentación	Exposición e defensa por parte do alumno ante o docente e os estudantes do traballo tutelado.
Actividades introdutorias	Actividades encamiñadas a tomar contacto e reunir información sobre o alumnado, así como a presentar a materia.

Atención personalizada	
Metodoloxías	Descrición

Prácticas de laboratorio	Tutorías de orientación e asesoramento individual. Realizaranse 6 horas de tutorías á semana. Levaranse a cabo no horario e lugar indicados na guía.
Traballo tutelado	Tutorías de grupo pequeno realizaranse para un máximo de 7-8 alumnos e terán unha duración de 20 minutos. Realizaranse nas datas establecidas na programación da materia.
Lección maxistral	Tutorías de orientación e asesoramento individual. Realizaranse 6 horas de tutorías á semana. Levarnase a cabo no horario e lugar indicados na guía. Tamén se poden realizar por correo electrónico á dirección do profesor que imparte a materia indicando como asunto: TUTORÍAS.

Avaliación						
	Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe			
Lección maxistral	O exame teórico constará de 5 preguntas longas de desenvolvemento. Non se poderá deixar ningunha sen contestación efectiva.	50	B2 B3 B5	C20 C44	D1 D12 D29	
Prácticas de laboratorio	O exame práctico constará de preguntas sobre procedementos de valoración. En cada pregunta avaliarase se o alumno é capaz de executar, rexistrar e interpretar as probas que, elixidas o azar, lle corresponda realizar.	40	B2 B5	C35 C52	D11 D27 D28	
Traballo tutelado	Valorarase a participación nas titorías do traballo, a formulación e análise realizada, así como a súa redacción e utilización de fontes bibliográficas.	5	B15	C21 C51	D1 D2 D4 D5 D6 D7 D10 D11 D12 D13 D15 D16 D17 D18 D19 D20 D23 D24 D25 D30	
Presentación	Valorarase a exposición e defensa do traballo tutelado.	5		C49	D1 D2 D7 D12 D17 D18 D25	

Outros comentarios sobre a Avaliación

A realización do traballo é obrigatoria e a súa valoración farase a través da presentación e defensa do mesmo.

Para poder presentarse ao exame práctico o alumno debe presentarse ao exame teórico.

Para superar a materia o alumno debe ter superados o traballo, exame teórico e práctico de forma independente.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Norkin, White, **Goniometría, Evaluación de la Movilidad Articular**, Marban Libros, 2005

Kendall, Florence Peterson, **Músculos pruebas funciones,, postura y dolor ;**, 5ª edición, Marban, 2016

Javier Daza Lesmes, **Evaluación clínico-funcional del movimiento corporal humano**, Panamericana, 2007

Serge Tixa, **Atlas de anatomía palpatoria Tomo 1.**, 2ª edición, Masson- Elsevier, 2006

Serge Tixa, **Atlas de anatomía palpatoria Tomo 2**, 2ª edición, Masson- Elsevier, 2006

Bibliografía Complementaria

Génot C, Neiger H, Leroy A, Pierron G, Dufour M, Péninou G., **Kinesiterapia**, Médica Panamericana;, 2005

Hoppenfeld Stanley, **Exploración física de la columna vertebral y las extremidades**, Manual Moderno,

Tomás Gallego Izquierdo, **Bases teóricas y fundamentos de la fisioterapia**, Panamericana, 2007

Seco J. Dir, **Fisioterapia en Especialidades Clínicas. Serie Sistema Músculo-Esquelético. Volumen II**, .Ed. Panamericana, 2015

Stuart Porter, **Tidy Fisioterapia**, 14ª edición, Elsevier, 2009

Recomendaciones

Materias que continúan o temario

Cinesiterapia/P05G170V01303

Fisioterapia xeral/P05G170V01304

Materias que se recomienda cursar simultaneamente

Fisioloxía: Movemento funcional en fisioterapia/P05G170V01202

Materias que se recomienda ter cursado previamente

Anatomía humana: Anatomía humana/P05G170V01101

Fisioloxía: Fisioloxía humana/P05G170V01103